

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

NOTITIE Voorraden PBM

Versiedatum
21 september 2020

Rol IGJ

De inspectie heeft de afgelopen maand bij het totale zorgveld navraag gedaan naar de voorraad BPM. Uitgangspunt is dat de zorginstelling verantwoordelijk is om te bepalen welke voorraad PBM nodig is om de noodzakelijke zorg van voldoende kwaliteit te kunnen continueren, ook bij een uitbraak. En het blijft de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder om bij tekorten zelf of binnen de beroepsgroep een zorgvuldige en verantwoorde afweging te maken.

De inspectie heeft de bestuurders van zorginstellingen gevraagd:

- of er voorraden waren en zo ja, voor hoeveel weken;
- of er knelpunten werden voorzien.

En in bepaalde sectoren is gevraagd:

- of de voorraad naar inschatting van de bestuurder toereikend was voor een 'x' periode (waarbij die 'x' niet altijd concreet te maken is);
- of de distributiekanaal op orde zijn en in staat zijn om tijdig veilige PBM te leveren;
- of er afspraken met een noodvoorziening zijn om bij uitbraken een beroep op te doen.

De inspectie doet zelf geen uitspraak over de omvang van de voorraden die nodig zijn. Het is aan het veld om dit te bepalen. Mede omdat de noodzakelijk geachte omvang van veel verschillende factoren afhangt en aan verandering onderhevig is door aanpassing van richtlijnen en maatregelen, zoals het preventief gebruik van PBM. Daarom is het belangrijk dat het veld zelf een zorgvuldige afweging maakt.

Wel heeft de inspectie bij aanvang van de coronacrisis vanwege dreigende tekorten, in geval van nood, alternatieve medische hulpmiddelen, waaronder PBM, zonder CE-markering toegestaan. Vanaf 1 september jl. is dit gedoogbeleid afgelopen. Voor chirurgische mondkapjes, handschoenen en voor benodigdheden voor coronatesten geldt voorlopig nog wel een uitzondering en hebben zorgaanbieders ruimte om de zorg te continueren. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek van Accenture en het OMT advies over breder preventief gebruik, bepalen de inspecties hun definitieve standpunt over PBM.

Uit de uitvraag over PBM is het de inspectie opgevallen dat de regionale samenwerkingsverbanden en het Landelijk Consortium Hulpmiddelen geen inzicht hebben in de voorraden die aanwezig zijn bij de zorgaanbieders. En dat de zorgaanbieders geen zicht hebben op de specifieke omvang van de voorraden van het LCH en op welke scenario's deze voorraden zijn gebaseerd en wat het verdelingsplan is. In geen enkele sector is een norm bepaald over de voorraad PBM die noodzakelijk is voor een tweede golf.

Beeld van de voorraden PBM (21 september 2020)

Eerstelijns zorg

- Huisartsenpraktijken leggen eigen voorraden aan en hebben deze zelf ingekocht.
- Huisartsen die hierop specifiek zijn bevraagd geven aan dat zij de norm op vier weken voorraad hebben bepaald.
- Huisartsen maken zich zorgen over de beschikbaarheid van PBM. In de afgelopen periode betrof dit vooral de handschoenen.
- Huisartsen maken zich nog steeds zorgen over de beschikbaarheid en verdeling bij eventuele tweede golf.
- Voor kleine huisartsenpraktijken is het LCH lastig bereikbaar.
- Recent gaf de LHV aan dat het verdelingsplan nog niet concreet genoeg is. Onduidelijk is voor welke scenario's er PBM liggen, hoe dat verdeeld wordt en de onderbouwing daarvan.
- Er is geen beeld van de concrete voorraden in het land bij de praktijken.

Medisch Specialistische Zorg

- Geen signalen van zorgaanbieders dat er tekorten zijn aan PBM.
- Zorgaanbieders hebben voorraden voor de korte (twee) en middellange (zes weken) termijn.
- Geen/weinig vertrouwen dat voorraad, aanvoer en productie samen genoeg zullen zijn bij tweede golf.
- Met name zijn voldoende PBM nodig om bezoek door te laten gaan in deze sector om
- Mede naar aanleiding van een aantal clusters van besmettingen onder medewerkers van ziekenhuizen de afgelopen week, is de discussie over het preventief gebruik van onder meer mondkapjes weer c.q. verder opgelaaid. Ziekenhuizen verschillen onderling van mening en hanteren een ander beleid. De discussie zorgt voor onzekerheid bij patiënten en zorgverleners en er is daarom behoefte aan een eenduidig beleid.
- De IGJ acht het raadzaam dat het RIVM en veldpartijen op korte termijn landelijk beleid c.q. een veldnorm formuleren, communiceren en doorvoeren.

Verpleeghuis & verzorghuissector

- Op dit moment (begin september 2020) geen signalen van zorgaanbieders dat er nu tekorten zijn aan PBM. Wel geven zorgaanbieders aan dat zij een tekort aan vooral handschoenen en schorten met lange mouwen verwachten omdat daar in de maanden juli en augustus al lastig aan te komen is.
- Aanbieders hebben de noodzakelijke (ijzeren) voorraad om vooruit te kunnen, bepaald op twee a drie weken.
- Enkele zorgaanbieders geven aan voor een langere periode, bijvoorbeeld drie maanden tot een jaar (verpleeghuis in Tholen) te hebben ingeslagen.
- Kleinere zorgaanbieders geven aan niet altijd de middelen en de ruimte te hebben om ijzeren voorraden aan te leggen. De huidige marktprijzen van PBM, en de onzekerheid over of meerkosten vergoed worden, maakt dat het buiten de koopkracht ligt van een aantal kleinere aanbieders.
- Sommige zorgaanbieders maken zich ook zorgen over de houdbaarheid van PBM. De kosten zijn hoog en producten die over de houdbare datum zijn mogen niet meer worden gebruikt.

Thuiszorg

- Kleinere thuiszorg/wijkverplegingsorganisaties vinden niet altijd aansluiting bij de regionale samenwerkingsverbanden; leggen nauwelijks voorraden PBM aan.

Gehandicaptenzorg

- Zorgaanbieders geven aan voorraden te hebben aangelegd. Sommigen geven daarbij een termijn van twee weken aan, andere aanbieders hebben langere termijnen genoemd.

- Deze week heeft de inspectie vijf zorgaanbieders in de brandhaarden Den Haag/Delft, Amsterdam en Rotterdam gebeld. Ook is er contact geweest met een zorgaanbieder in Noord-Limburg. Het gaat hier om twee grote zorgaanbieders, één middelgrote en twee kleine zorgaanbieders. Bestuurder geeft aan op dit moment voldoende PBM te hebben, maar de omvang verschilt per middel (genoeg mondkapjes, maar minder schorten en handschoenen). Een middelgrote zorgaanbieder in Amsterdam geeft aan dat naast testen handschoenen schaars zijn. De grote zorgaanbieder in Noord Limburg ziet nog geen gevolgen van de toename van het aantal besmettingen. Ook deze zorgaanbieder heeft moeite om aan PBM te komen.
Een kleine zorgaanbieder in Rotterdam ziet op dit moment ook geen gevolgen van de oplopende besmettingen. Wel ziet de organisatie een huiver bij mogelijk nieuwe cliënten om zorg te krijgen. Hierdoor is de doorstroming onvoldoende. Zorgaanbieder heeft voldoende PBM, zegt dat organisatie benaderd wordt door verkopende partijen en zet zijn vraagtekens bij de kwaliteit van deze aangeboden PBM.
- Deze week ontving de inspectie een "brandbrief" van de grootste zorgaanbieder GZ. Deze organisatie had PBM zonder CE-keurmerk gekocht. Zorgaanbieder was onaangenaam verrast toen IGJ op 11 augustus 2020 vrijstelling van gebruik PBM zonder CE-keurmerk ophief. Zorgaanbieder zegt "gestraft" te worden voor het voorbereiden op tweede golf, wijst op Europese regels en de voorraden PBM bij LCH ook zonder CE-keurmerk. Zorgaanbieder verwacht hierdoor schade van 2 miljoen. Ditzelfde signaal ontving IGJ ook indirect van NVAVG.

Jeugdhulp

- PBM in de jeugdhulp worden beperkt gebruikt.
- Er zijn nu geen signalen over (dreigende) tekorten aan PBM.
- Inkoop en distributie lopen goed via Mediq Portal. Er is vertrouwen in de distributiekanaalen dat als PBM nodig zijn, ze er ook echt zijn.
- De sector heeft geen zicht op de concrete voorraden bij aanbieders.
- De sector heeft geen noodzakelijke voorraad bepaald en geeft aan dit ook niet in zijn algemeenheid te kunnen zeggen omdat er binnen de jeugdsector grote verschillen zijn (van PO's consultatiebureau tot gesloten jeugdzorg, van vrijwillige hulpverlening aan jeugdigen tot gedwongen hulpverlening aan gezinnen). En dat het afhankelijk is van de maatregelen en richtlijnen die worden geformuleerd.

Geestelijke gezondheidszorg

- Geen signalen dat er nu tekort aan pbm is.
- De sector heeft geen duidelijk beeld/norm over wat voldoende voorraad is en welke voorraad aanbieders hebben.